

VEU CATALANA

LLIBERTAT · JUSTICIA SOCIAL · FEDERACIÓ EUROPEA

Any II

Mèxic, D. F., 15 de gener del 1959

Núm. 7

El poble català es troba a Catalunya

L'AFIRMACIÓ que dona títol a aquestes línies pot semblar una evidència; ho és, naturalment, com és també una veritat. I és que tota veritat és una evidència. Però, fins a quin punt es considera evident tot allò que participa d'aquest caràcter?

El poble català es troba a Catalunya. Això no vol dir, però, que el català absent de la pàtria sigui menys català que aquells que viuen a l'interior. Moralment, almenys, la condició és la mateixa. Però tampoc això no ens ha de portar massa lluny.

El moment històric que viu Catalunya — res més que un moment, en la història — és d'opressió; per tant, l'alliberament s'imposa. I aquest alliberament l'ha de portar a cap, de manera primordial i preponderant, el poble català que es troba a Catalunya. La realitat d'aquest poble és i serà, en tot moment, la d'allà, la de l'interior, la dels avui oprimits. Pretendre fer i desfer des de l'exterior és, més que una simple quimera, una pretensió vana i pertorbadora.

Malauradament, l'acceptació d'aquest fet sembla portar a alguns a l'extrem oposat, és a dir, a plegar-se de mans i no fer res. Aquesta actitud — si és que semblant comoditat mereix tal nom — és igualment equivocada. Des de l'exterior, no hauria de pretendre's dirigir; però sí que es té el deure d'auxiliar.

Auxiliar, com? Ningú no ens ho ha dit; però es tracta aquí d'una altra evidència. A Catalunya existeix, més o menys organitzat — més o menys dispers, també —, un moviment de resistència. Aquest moviment no és fruit de cap partit — les detencions més recents en són la prova —: els agrupa a tots, incloent els independents, els que solen dir-se «simplement catalanistes», i amb la sola exclusió dels comunistes. Aquest moviment és el que, un dia o altre, agruparà la gran massa del poble català vers l'alliberament. I aquest moviment és el que cal auxiliar. En quina forma? Des de l'econòmica fins a la informativa. El poble català, avui, està àvid d'informació de l'exterior.

En el primer número de VEU CATALANA deia que aquesta publicació «inicia un diàleg que es voldria el més ampli possible. Diàleg — continuava — amb els germans que respiren l'aire, avui emmetzinat, de la pàtria, i diàleg amb tot aquell que, es trobi avui on es trobi, no hagi renegat de la seva essència catalana». I, per fortuna, això està aconseguint, en bona part, VEU CATALANA: fins aquí, a Mèxic, ens arriben els batecs del pols del poble català... que es troba a Catalunya, a més del de catalans de bona fe d'arreu del món.

VEU CATALANA, com aquell moviment, no és fruit de cap partit. No pretén, per tant, dirigir ningú; menys encara els cata-

ABUNDEN, entre els catalans exiliats, els qui cultiven la il·lusió que els càrrecs públics que un dia van ocupar estan vinculats a llurs persones i que, en restablir-se la normalitat a Catalunya, els han de ser confirmats automàticament; i que a Catalunya tothom els recorda i els espera perquè salvin el país de la misèria i de l'endarreriment en què l'ha fet caure el règim actual. Fora una llàstima que l'emigració catalana fos jutjada per les dèries dels megalòmans que ha de suportar, perquè en general el que resta d'aqueixa emigració és un nombre considerable de ciutadans disposats a servir el país amb el fervor i la bona fe amb què el serviren en un temps, però sense pretensions de ser indispensables ni insubstituïbles. Només qui pateixi un morbós deliri de grandeses pot creure que després de vint anys transcorreguts des de la caiguda del règim autònom de Catalunya, el poble pugui pensar a reprendre la seva vida normal exactament al punt en què la normalitat fou interrompuda i amb les mateixes persones, com si no hi hagués hagut solució de continuïtat.

La major part dels actuals ciutadans de Catalunya eren menors d'edat en esclatar la guerra, no havien participat en la política del país. Passats vint anys, ningú no té dret a insultar-los amb la suposició que segueixen essent menors, que, arribats a una edat que els fa els elements més actius de la població, siguin tan negats que no sapiguin triar, en gran part entre ells mateixos, els homes que hauran de regir els destins del país, i que se'ls pugui imposar persones que els són desconegudes. Entre els exiliats hi ha homes de gran vàlua, amb experiència i coneixements que poden ser útils al país; i a l'interior n'hi ha molts amb les mateixes qualitats, sobretot entre els formats després de la guerra... Entre uns i altres el poble de Catalunya triarà, quan serà l'hora, els qui mereixin la seva confiança. Mentre no arribi aqueixa hora, tots els ciutadans poden sentir-se obligats a servir Catalunya, però cap no té el dret a considerar-se especialment destinat a dirigir un poble que no el coneix.

Els exiliats formen sols una petita minoria de la població de Catalunya i només una vanitat pueril els podria fer creure que siguin els millors. La condició d'exiliat polític suposa, naturalment, conseqüència en els principis i fidelitat a la causa per la qual es va lluitar, i, per tant, és un títol que es pot ostentar amb dignitat, si la conducta a l'exili ha estat digna; però ningú no pot pretendre que confereixi drets ni privilegis, que per si sol faci l'exiliat un ciutadà superior als que es quedaren a la terra o hi tornaren. Entre els qui viuen a l'interior i constitueixen la força política de Catalunya n'hi ha que algun dia hauran de donar compte de la seva conducta abjecta, però n'hi ha molts que mereixen la nostra simpatia, el nostre respecte i, sobretot, la nostra solidaritat. L'ajut dels exiliats els pot ser útil, però tenim motius per a creure que no en necessiten la direcció. El poble català fóra un poble de poca vitalitat si l'absència d'uns quants dels seus ciutadans l'hagués de deixar desvalgut; i no ho és pas. Malgrat els esforços del règim per a reduir Catalunya al rang de província inferior, veiem com els catalans defensen virilment la personalitat i sàviament l'economia del país. Molts d'ells són homes de la postguerra, forjats en les dures condicions que el règim imposa a Catalunya. Formen la nova generació, sobre la qual normalment ha de recaure la major responsabilitat de la sort de tot el poble; una generació que no pot ser ignorada pels qui, fa vint anys, foren desplaçats del regiment de la cosa pública.

I, encara, la Catalunya d'avui no és — ni pels homes ni per les circumstàncies — la Catalunya que acabà la guerra en la lamentable ruïna. I el món d'avui, després de la segona guerra mundial, no és el món del 1939. La lliçó ha estat dura per a tothom i hi ha molta gent que l'ha apresca. N'hi ha que no, prou que ho veiem. Els que han après la lliçó pugnen per una nova organització del món — en el cas que ens interessa més d'a prop, en una nova organització d'Europa — i això, no podem perdre-ho de vista.

lans de l'interior. En canvi sí que ha pretès, i està aconseguint, el contacte amb aquesta realitat que és el poble de Catalunya. Aquest poble que, arribat el dia, serà el que decidirà lliurement del seu destí. I això últim, evidentment, és quelcom que interessa a tots els catalans. La situació — en aquest cas, geogràfica —, poc importa; la condició és sempre la mateixa.

La nostra posició, doncs, és clara: ho i mantenint el diàleg amb els germans dispersos pel món, tenim com a fita, com a valor suprem, puix que n'és la realitat, el poble català... que es troba a Catalunya. La història es mostra pròdiga en aqueixa classe d'exemples.

VOLEM COMPLIR EL DEURE

SOVINT, des de VEU CATALANA, s'esmenta la poca cordialitat en les relacions entre els nacionalistes catalans a l'exili i, malgrat que la poca cordialitat és per arreu entre els homes i entre els pobles, el saber-nos practicants d'un dels defectes que més contribueix a emplenar de dubtes i temences el món dels nostres dies, no ens aconhorta; per això insistim.

Es evident que hi ha dificultats per a posar-nos d'acord per a una actitud nacionalista determinada, entre catalans a l'estranger; igualment els refugiats que els residents. Però també és cert que una gran majoria coincidim en el que és fonamental en el nacionalisme.

Hi ha dificultats per a una unió sencera i perfecta, i per a una acció única en tots els aspectes; però les dificultats ja duren massa, ja s'han fet prou desagradoses i destorbadores, ja han d'obligar-nos a l'esforç de l'intent de reduir-les fins el mínim possible. Les dificultats que ens hem creat ens priven d'ésser l'exemple que incitaria els catalans de l'interior a unir-se i, a nosaltres mateixos, ens incapaciten per a l'ajut massís que, tots junts, podríem proporcionar als que lluiten a la Pàtria; és més, una acció conjunta dels nacionalistes catalans a l'exterior prestigiaria el nostre Dret i guanyaríem voluntats per la causa de Catalunya.

Per l'esdevenidor, i ja a la Pàtria, la nostra cordial entesa encara és més necessària, perquè si bé hi trobarem una élite nacionalista que ens haurà de guiar pel nostre propi país, també hi haurà bona part del nostre poble no madur de consciència nacional, un gran nombre de forasters susceptibles de catalanitzar-se i uns altres que no ho seran gens.

Davant la tasca i la responsabilitat que ens correspon, no deuria de ser-nos massa difícil d'arribar a unes activitats conjuntes per Catalunya, unes activitats efectives i afectuoses, entusiastes i assenyades... De si entrarem a la Pàtria per una esclatxa o per la gran portalada, en podem parlar, junts, quan, tots plegats, demostrem que som capaços d'enderrocar el mur.

Mentrestant, després de vint anys de discussions aferrissades, encara no hem arribat a la constitució d'un organisme d'ajut als catalans que lluiten i als que sofreixen a l'interior; després de quasi un quart de segle, encara no s'ha integrat un grup de catalans especialitzats en els aspectes bàsics de la vida nacional — social, econò-

mica, educatiu, etc. — que estudiïn la conveniència i possibilitat d'adaptació de lleis vigents, i que en redactin, proposin i divulguin de noves amb la intenció de fer menys turbulent i violent el traspàs de l'esclavatge a la llibertat.

Mentrestant, passades ja dues dècades esmerçades en la furiosa defensa de la particular política patriòtica de cadascú, ¿no seria ja hora que tots ens apleguéssim, amb bona voluntat i elegància de tracte, en unes accions concretes per Catalunya?

Mentrestant, ara que fa tants anys que

no tenim res més que la raó de cadascú, no seria bo que deixéssim de bescantar-nos i féssim, junts, quelcom? Què? Podem triar, perquè tot està per fer.

No cal pas que ningú renunciï a res, ni que modifiqui el seu propi criteri; n'hi hauria prou amb que cadascú treballés una mica per tots.

VEU CATALANA no pretén pas de fer de capdavanter, d'aquest angle de cordialitat i eficiència dels nacionalistes catalans; s'honoraria, això sí, d'ésser el mitjancer entre els propositors de realitzacions que acabessin amb la nul·litat de tants minúsculs esforços dispersos.

Roc BORONAT

Connivència que no estranya

El diari Corriere de la Sera ha dedicat diversos reportatges que li ha tramès l'enviat especial a l'Espanya de Franco, Silvano Villani, i en una d'ells s'estudien les relacions existents entre els comunistes i els franquistes, en aquests termes:

«Els comunistes d'Espanya havien col·laborat, més o menys estretament, amb les altres organitzacions clandestines democràtiques que actuen a l'oposició (socialistes, liberals, catòlics d'esquerra, sindicalistes) fins el 3 de maig darrer, però ja en els dos darrers anys, i després de la publicació del manifest liberal anti-Opus, que varen signar tots els partits a excepció del comunista, s'observà, per part de les autoritats, una insòlita tolerància respecte els comunistes. Heus ací alguns fets. Després del moviment de protesta estudiantil de febrer del 56, els comunistes varen figurar entre els detinguts, al costat de socialistes, liberals i falangistes dissidents. Més tard es publicà el manifest liberal del qual es dedueix que els comunistes havien perdut la iniciativa de l'oposició. Entre els detinguts el mes de març següent hi havia catòlics, socialistes i liberals, però cap comunista. Vingueren les vagues d'abril, a Astúries i al País Basc, i amb elles les detencions d'afiliats als sindicats anarquistes i socialistes. En novembre del 1956, com protesta contra la repressió bolxevic a Hongria hi hagueren manifestacions a Catalunya en el curs de les quals s'insultà la policia. Detenció de catòlics, liberals i socialistes. Primavera del 1957, més detencions de catòlics, liberals i socialistes. A Astúries foren novament empresonats socialistes i anarco-sindicalistes. Finalment, vaga a Barcelona el mes d'abril darrer (es refereix a les vagues que afectaren uns 60.000 treballadors de les indústries metal·lúrgiques, tèxtil i automobilista): 400 detinguts ingressaren a la presó; eren anarquistes, liberals, socialistes i catòlics; entre aquests figurava el president de les G.O.A.C. (Germandats Obreres d'Acció Catòlica), Emili Comes Franqués. Entre els 400 detinguts solament hi havia un comunista. Es registraren protestes contra Franco per part de l'O.I.T. i de la C.I.S.L., però per part de la Federació Sindical Mundial, que és comunista, no s'observà el menor signe de protesta. El 5 de maig tingué lloc el trencament definitiu entre els comunistes i l'oposició. Aquells havien organitzat una gran manifestació qualificada de «Jornada de Reconciliación Nacional», però no s'adherí cap dels altres partits. Els comunistes es manifestaren sols i passaren a actuar de puntal de Franco i del Opus Dei. Aquesta és la increíble situació. Com s'explica? Qui és el geni que l'ha ideat? No hi ha el menor dubte que la cura que ha tingut la policia de no procedir contra els comunistes ha contribuït a desvetllar la desconfiança de l'oposició que, anteriorment i per raons d'oportunitat, havia admès els comunistes al seu costat. Per altra part, aquests, en adonar-se que ja no podien obtenir la direcció de la campanya d'oposició

antifranquista, van modificar el seu programa. A partir d'aquell moment es tractaria principalment de destruir les forces democràtiques, en un termini més llarg i amb l'ajut del franquisme, per a més tard —basta saber esperar— enderrocar Franco i ocupar el poder. Es sap que al mes següent del fracàs de maig, el secretari del Partit Comunista espanyol a l'exili, Santiago Carrillo, que té la completa confiança de Moscú, i que habita unes vegades en aquella capital i altres a París (la Pasionaria, que viu a la capital soviètica, no és més que un símbol), entrava a Espanya amb un salcondit lliurat pel ministre de la Governació. I a la finca que habita Domingo Domínguez es trobava amb el general Alonso Vega, ministre de la Governació, jamós per haver exterminat els socialistes d'Astúries durant la guerra civil. Aqueix Domínguez (germà de Miguel, el torero, millor dit, l'ex-torero, encara que segueix ocupant-se de toros) és riquíssim i gaudeix d'un gran prestigi social, però com tots els «Domínguez», és comunista. El seu germà Miguel, amb la seva muller Lucía Bose i Bardem, ha constituït una empresa de producció cinematogràfica que no topa amb cap obstacle en el seu camí. Aquest fou el primer viatge de Carrillo, però després n'ha fet un altre i l'ha entrevistat de nou amb el general Alonso Vega, encara que a Barcelona. No es coneixen els acords adoptats en aquesta darrera ocasió, però sí els fets que es produïren com a conseqüència de l'entrevista. Sobretot, increment en l'intercanvi comercial entre Espanya i els països de l'òrbita soviètica amb àmplies concessions de crèdit per a Espanya. I successivament s'ha observat la desfilada d'acords: 5 de juliol del 1957, amb Polònia; 14 de gener del 1958, amb Iugoslàvia; el 18 amb Txecoslovàquia; el 28 amb Romania i el 7 de febrer amb Hongria. Espanya exporta, entre altres articles: mineral de ferro, pirites, volfram, silicats i zinc (material estratègic?) per a rebre sucre, patates, carbó, maquinària i autos. I a jutjar pels rumors que circulen, la casa Skoda, de Txecoslovàquia, tracta d'instal·lar una fàbrica d'automòbils en territori espanyol.»

CARTA DE BARCELONA

ESPERANÇA I POR

El descontent contra el règim s'accentua cada dia més, i avui es pot afirmar, ben objectivament, que el règim no es sosté perquè compta amb la simpatia de la majoria del poble — ni tan sols amb la d'una minoria decisiva — sinó perquè és molta la gent que té por que el canvi de règim produïxi un caos al país, que fóra ploure sobre mullat. Franco segueix manifestant la creença que la Providència el manté al seu lloc per a salvar el país, però el cert

VEU CATALANA

15 de gener del 1959.

Any II

Núm. 7

Director

SALVADOR FERRET

Administrador

RAMON FABREGAT

Direcció: Eufrates 10-9, México 5, D. F.

Correspondència, a

Apartado 1487, de México 1, D. F.

Imprès als tallers de

EDITORIAL FOURNIER, S. A.

Arquitectura 29, Copilco-Universidad

Preus de subscripció

Mèxic, un any \$ 20.00

Altres països, un any . . . \$US 2.00

Un número \$ 2.00

Autoritzada como correspondencia de 2ª clase en la Administración de Correos No 1 de México 1, D. F., el 5 de septiembre de 1958

és que el malestar augmenta. És veritat que els ciutadans estan molt dividits en les seves opinions partidistes, però s'espera que aviat, tal com es presenten els esdeveniments, Franco acabarà per unir-los en una opinió unànime: antifranquista. De moment, però, fins l'Opus Dei, que molt gent suposa una força homogènia, està dividit en dues tendències.

La rapacitat dels elements actuals del règim ha superat la de tots els seus predecessors, fins al punt que s'arriba a enyorar l'antic ministre de Comerç Arburúa, de mala fama, amb aquesta dita que ens arriba de Madrid: «Con ganzúa o sin ganzúa, que vuelva pronto Arburúa.» La insistència del règim a demanar dòlars als Estats Units ha fet que aquests acabessin preguntant què feien, dipositats en bancs estrangers, una bona part dels dòlars facilitats al Govern de Franco. I aquest ha cuitat a llançar una cortina de fum parlant al poble dels dipòsits de dòlars de Joan March i dels doctors Barraquer i Arrufat, per distreure l'atenció dels dòlars robats pels qui ocupen càrrecs públics, que és dels dòlars de què es tracta, dels dòlars pels quals han preguntat.

A Catalunya s'ha produït una nova manifestació de descontent, de la qual segurament els lectors de VEU CATALANA deuen tenir-ne notícia per la premsa diària dels països lliures on viuen. Unes queixes del governador Acedo sobre la conducta del clergat van provocar una rèplica irada de l'abat de Montserrat, que compta, com s'ha anat veient aquests dies, amb l'adhesió de la quasi totalitat del clergat català. Vivim, aquests dies, una situació tibant, en què el règim provoca forces poderoses, i que pot acabar tenint conseqüències inesperades per alguns i esperades amb impaciència per altres... Però, repetixo, les esperances de molts són entelades per la por que la caiguda del règim produïx una situació de desordres i de violència.

RAMON NEBOT

Agraïm les manifestacions de simpatia que la publicació de VEU CATALANA ha suscitat a diversos llocs — procedents de persones, d'entitats i de periòdics — i avui ens plau agrair especialment els mots amables d'Endavant i Tribuna, els dos conjurats del França.

DE CARA AL DEMÀ

AMB molt poques diferències de matís, molt ens temem que a hores d'ara les organitzacions polítiques espanyoles, tant se val unes com altres, no han variat gaire la seva posició referent a Catalunya i les seves reivindicacions nacionals. Incapaços els seus dirigents d'haver comprès les lliçons de la Història, que són ben explícites quant a l'existència d'una varietat entre els pobles de la Península, s'abandonen fàcilment a la idea de no admetre l'existència d'altre Estat que l'Estat unitari al qual cal que es sotmetin els altres pobles que, com en el cas de Catalunya, posseeixen totes les característiques que els fan aptes per al govern propi. En certa manera el mal exemple no cal que el vagin a cercar a casa del veí, sinó que el tenen a casa seva mateix. Quan en una d'aquelles estrebades a què ens tenen acostumats els espanyols es trenca el curs d'un ciclo històric i s'inaugura una nova etapa que pretén iniciar-ne un de nou, podran modificar-se els procediments de govern, s'implantarà una nova legislació, es podran expressar les idees amb més o menys llibertat, es procurarà interessar-se per nous programes i noves realitzacions socials, en fi, podrà haver un canvi en els procediments per a resoldre els diferents problemes que promouen tots els canvis, però en el relatiu a la contextura de l'Estat, la idea bàsica d'un Estat unitari no sofrirà cap variació. I és que el principi establert per Felip V en el preàmbul del decret de Nova Planta, «apacificada Cataluña por mis armas, toca a mi soberanía establecer gobierno en ella», és un concepte de Dret polític incorporat definitivament a la jurisprudència espanyola, que serà mantingut sense variació i resistirà tots els trasbalsos. Quan el «Consejo de Castilla» fou requerit per Felip V perquè s'ocupés en el seu ple del 13 de juny del 1715 de la situació en què havia quedat l'antic Principat després de la promulgació de l'esmentat decret, «y me consulte lo que se le ofreciere y pareciere sobre la planta de Ministros que deberá haver en aquel Principado», no es tractava d'un senzill canvi de persones sinó que afectava tot l'engranatge del govern propi. Per al comissionat del «Consejo de Castilla», Francisco Ameller, tramès a Catalunya perquè informés sobre el terreny, les conseqüències de l'aplicació del decret no tenien rèplica perquè «haviendo el Principado de Cataluña por su obstinada reveldia y resistencia, perdido sus leyes, constituciones, privilegios y prerrogativas, cesó y quedó abolida la planta de gobierno antiguo, político, económico y militar». Tot quedava arvasat. En el pensament de les generacions que han succeït en aquella en què s'implantà el règim hegemònic de Felip V, la raó d'Edat seigneix essent la mateixa. Catalunya, per la seva obsinació a defensar els seus drets i la seva resistència a ésser sotmesa, ha perdut definitivament la seva condició de poble lliure. Si aquest principi no hagués quedat incorporat de fet a la seva vida política no es comprendria que a cada rectificació de govern, a cada cop de rem endavant o endarrera, fos mantinguda la seva vigència des del 1715 per tota classe d'organitzacions i de partits, tant durant la dictadura de Primo de Rivera com en el règim actual. Contra aqueixa concepció de l'Edat hegemònic i unitari no han mancat a Catalunya persones i organitzacions que han defensat el principi contrari. La dificultat comença quan s'ha tractat de deixar els principis i entrar en el terreny de les realitzacions. I és que són molts els que han cregut, i encara creuen, que hem d'anar a cercar l'ajut i la comprensió no en nosaltres mateixos sinó en els altres. Es troben bé anant a remolc d'una política fora del propi país i no se'n volen desprendre, la qual cosa augmenta els perills i aguditza la divisió, senyal de feblesa davant dels mateixos que creuen disposats a fer-los costat, i, el que encara és més de doldre, ens situa en una posició estranya davant les noves generacions. Una política constructiva de cara al demà no pot donar cap fruit si no trenca definitivament amb el passat i estableix bases d'acció coordinada entre totes les persones i organitzacions que s'han manifestat d'acord en la defensa dels drets de Catalunya i contra l'Estat hegemònic i unitari. De què Catalunya es faci respectar tant avui com en un demà més o menys pròxim depèn que siguin llimades les asprors encara existents i totes les organitzacions i partits de significació antitotalitària formin un sol cos de lluita i es posin d'acord sobre un programa mínim.

RAMON FABREGAT

Restaurante y Patio Mexicano

SANTA ROSA

MONTERREY

ÉS LA DIGNIFICACIÓ
DE LA CUINA MEXICANA
EN UN MARC I UN AMBIENT
D'AUSTERA ELEGÀNCIA

Salvador Costa, gerent

AIRE ACONDICIONAT
CAPACITAT: 400 PERSONES

Detencions a Catalunya

El mes de novembre van ser detinguts a Barcelona setze ciutadans que foren duts a la Model. Diversos sectors de la ciutat es van mobilitzar immediatament a favor seu. Una de les persones que es destacà per les seves gestions fou el degà del Col·legi d'Advocats, Josep M. Pi Sunyer. La premsa espanyola no digué res sobre les detencions, però aquestes han estat molt comentades per la premsa de diversos països. Prestigiosos periòdics com *The Times*, *Le Monde*, *Observer*, *New York Herald* han informat els seus milions de lectors de l'arbitrarietat de l'acció policíaca franquista i han desvetllat un corrent d'opinió favorable als detinguts, acusats «de reconstruir una organització democràtica catalana, el Moviment Socialista de Catalunya; de defensar els treballadors vagues, de distribuir propaganda sindicalista, d'organitzar la U.G.T. a Catalunya, de tenir idees europeïstes...» Les detencions van ser realitzades per una brigada especial de Madrid a les ordres del coronel Eymar, jutge especial que obeïx només ordres de Franco. Dies després, tretze dels detinguts eren traslladats a Madrid i posats a la disposició del Tribunal 13.

A València fou detingut l'obrer metal·lúrgic Higinio Sánchez i a Donostia, Bilbao, Vitoria i Madrid foren també empresonats una quinzena de ciutadans, obrers i intel·lectuals.

Amb motiu d'aquests fets, el 6 de desembre el Moviment Socialista de Catalunya féu a París la declaració següent:

«Certes informacions probablement d'origen oficiós han donat a entendre en la premsa estrangera que un cert nombre de persones detingudes el mes de novembre haurien estat alliberades. D'altres informacions — contradictòries — precisen que haurien estat sotmeses a un tribunal ordinari.

«Pel que es refereix als detinguts a Barcelona estem en situació d'informar que:

«1r. Les 16 persones detingudes el 14 de novembre foren empresonades a la Model de Barcelona.

«2n. Només tres dels detinguts han estat alliberats per ordre de les autoritats madrilenyes: els senyors Piferrer, Massanés y Camarasa.

«3r. Tots els altres detinguts, els senyors Reventós Carner, Torres, Casares, Vallès, Rió, Sampons, Sánchez, Casablanca, García, Clop, Padrós, Ruiz, Solanes no sols segueixen detinguts sinó que han estat traslladats a la presó Central de Madrid. Aquest trasllat, que es féu el 4 de desembre, constitueix una

nova arbitrarietat de les autoritats espanyoles i s'ha comès a desgrat de les gestions repetides d'importants personalitats catalanes, civils i religioses, que han tractat de fer valer els inconvenients de les famílies dels detinguts, que es trobarien en la impossibilitat de veure'ls i d'ajudar-los.

«4r. La premsa espanyola manté un silenci absolut sobre el conjunt de les detencions. Tanmateix se sap que l'acusació policíaca es basa sobretot en les idees sindicalistes dels detinguts, que haurien reconstituït la U.G.T. a Catalunya. És cert que els detinguts han precisat el seu caràcter de democràtes i no comunistes de les seves opinions.

«5è. Els detinguts a Barcelona són, a més, acusats d'haver organitzat el Moviment Socialista de Catalunya, organització política del socialisme democràtic català.

«6è. Com altres detinguts bascos i madrilenys, han estat posats a disposició del Tribunal 13 de Madrid, Tribunal especial per a la Repressió de la Propaganda i de les Activitats Subversives, al qual el decret del novembre de 1957 dona facultats molt àmplies.

«Les persones detingudes i l'opinió democràtica catalana han conegut i han estimat la mobilització de les grans organitzacions democràtiques europees i mundials a favor dels socialistes i sindicalistes detinguts, i els donen les gràcies en nom del poble català. I els demanen que insisteixin a requerir:

«a) Que les autoritats espanyoles expliquin aixeixes detencions sobre les quals la premsa espanyola no diu res.

«b) Que els detinguts catalans siguin traslladats a Barcelona i que siguin jutjats allí.

«c) Que el procés sigui instruït regularment i ràpidament i que sigui públic. Els observadors dels països democràtics hi han de ser admesos.»

El Consell Directiu de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Buenos Aires va aprovar una declaració que fou publicada pel diari *La Nación*, d'aquella ciutat, amb aquestes paraules:

«Las detenciones en Barcelona. — En la última sesión celebrada por el consejo directivo de la Facultad de Filosofía y Letras fué aprobada por unanimidad la siguiente declaración: "El Consejo Directivo señala a la consideración de todos los consejos que integran nuestra Universidad, y también a todos los de las Universidades hermanas de la Argentina y de América, el hecho consumado por el régimen franquista, que ordenó detener a varios catedráticos barceloneses y algunos estudiantes por haber censurado el totalitarismo imperante en España. Dicha orden transgrede los más fundamentales derechos de la persona humana y vulnera el fuero docente. Basado en tales razones, el Consejo Directivo de la Facultad de Filosofía y Letras de Buenos Aires protesta públicamente ante este nuevo atentado contra la libertad de pensamiento, propio de los regímenes opresores de derecha e izquierda aún subsistentes en Europa y América."

«Se hallaban presentes todos los miembros del organismo, consejeros: Francisco Romero, Juan Mantovani, Ricardo R. Caillet-Bois, José María Monner-Sans, Carlos Alberto Erro, Marcos A. Victorica, Alberto Freixas, Augusto Raúl Cortazar, Roberto César Calderón, Raquel B. de Crivelli, María Amelia Orlando, Enrique Ornaque, Emilia Ferreiro, Miguel Murmis, Raquel Ferrario y María Teresa Calatroni, y el decano, profesor Marcos A. Morfínigo.»

La premsa anglesa expressa la seva simpatia als detinguts. Protesta del Partit Treballista, de la Internacional Socialista, de les Trade-Unions, dels Universitaris britànics...

Al costat de la premsa britànica de tots els matisos, han protestat també contra les detencions les organitzacions dels treballadors britànics. La Comissió Executiva del Labour Party, en una resolució denuncia la forma clandestina de les detencions, sense

UN TEMA OBLIDAT

La política internacional de Catalunya

Per VÍCTOR ALBA

ELS QUE creiem que Catalunya ha de formar part d'un conjunt superior a la Nacionalitat — la Península Ibèrica, de moment; Europa després —, no per això hem de renunciar a què Catalunya tingui una política internacional pròpia.

I no deixa de ser curiós que fins ara, ni tan sols els que voldrien una independència total i immediata, s'hagin preocupat del que hauria de ser aquesta política internacional catalana. Sembla com si en tinguessin prou recordant les «glòries» (que a voltes foren vergonyes) del passat i, sobretot, com si temessin comprometre's per a una futur que, així, afegeix a la vaguetat inevitable del que encara no és, la vaguetat del que no s'ha pensat.

Convé suplir aquesta carència.

Però sense fer els gegants.

DIMENSIO I INFLUENCIA

Avui, els pobles petits tenen una política internacional condicionada (avui i sempre, en realitat). Catalunya és no solament un poble petit, sinó un país que està condicionat per endavant pel fet de pertànyer a una unitat supranacional (Espanya). La política internacional catalana, doncs, és en realitat, primordialment, la de les seves relacions amb els altres pobles d'Espanya. Però aquesta política, en el nostre cas, no és realment internacional en el sentit habitual del terme. Voler donar-li aquest sentit equival a voler resoldre problemes reals mitjançant trucs de semàntica.

Fora d'aquesta política de relacions que podríem anomenar inter-ibèriques, Catalunya pot tenir una política internacional pròpia. Ha de tenir-la.

Fins ara, aquesta política internacional es reduïa a la pressió econòmica sobre l'Estat Espanyol en la qüestió dels aranzels. Era, de fet, una política del Foment del Treball Nacional.

Però el poble català, com a poble, té uns interessos determinats que depenen de les circumstàncies del món. Seria somniar truites pensar que Catalunya pot influir en aquestes circumstàncies. En canvi, sí que pot influir en la política internacional d'Espanya, que, al seu torn, pot tenir una certa (i molt relativa) influència en la vida diplomàtica mundial.

La influència de Catalunya pot multiplicar-se si s'exerceix a través d'Espanya. Però això, automàticament, determina certes limitacions i certes condicions prèvies.

LES CONDICIONS PREVIES

1. Catalunya — és a dir, els seus partits polítics, els seus sindicats, els seus homes polítics — han de començar a comprendre la possibilitat de tenir una política internacional i han d'estudiar-ne seriosament les característiques. Seriosament vol dir sense retòrica i sense deixar-se enlluernar per cap mena de propaganda.

El doctor

PE LA I VILAR

OTORRINOLARINGÒLEG

ofereix a la Colònia Catalana
el seu Consultori

Consulta: Dimarts, dijous i divendres,
de 5 a 8 p.m.

*

Passeig de la Reforma 400 - 503

Tel. prov. 11-56-92 (Dr. Emili Folch)

que es facin càrrecs als detinguts i mantenint-los incomunicats. «Tot això constitueix un ultratge contra els procediments habituals en el país civilitzats», diu el L. P., que ha enviat també un telegrama demanant la llibertat dels detinguts, al costat de les Trade Unions.

La ULR d'Artistes Britànics, 7 Carlisle St., S. W. 1., Londres, ha invitat a cursar a l'Ambaixada de Franco la següent protesta: «Els sotassignats protestem contra la recent sèrie de detencions i demanem que siguin els tribunals civils els que entenguin en el procés, així com l'abolició del Tribunal especial i la inspecció de les presons espanyoles per les Nacions Unides.» Encapçalats les firmes: Peter Peri, Peter Lanyon, Michael Ayrton, Derrick Greaves, Lionel Miskin, Will Roberts, Marek Zulawski, Halina Korn i Ken Turner.

Mr. Ross, cap del departament internacional de la Federació Americana del Treball i del Congrés d'Organitzacions Industrials — A.F.I.C.I.O. — informà el president de la Organització Sindical americana, el qual — junt amb Victor Reuther — s'ha adreçat al Departament d'Estat protestant prop de Foster Dulles. Altres protestes de personalitats i de periòdics americans van registrant-se actualment. Les gestions als Estats Units començaren a dur-se a terme per la Delegació del Govern Basc a Nova York, i pels representants de S.T.V. en aquella capital. La Revista *Ibèrica*, amb Norman Thomas, Madariaga, Victoria Kent i altres personalitats han fet igualment diverses gestions per aconseguir la llibertat dels empresonats.

Tota la premsa francesa es fa eco de les detencions. Articles i comentaris a *France Soir*, *Le Monde*, *Combat*, etc. La ràdio francesa dedicà també diverses emissions a informar sobre la qüestió.

Protestes del *Populaire*, òrgan de la S.F.I.O. «Quins són els noms dels detinguts? De què se'ls acusa?» Difusió de la crida del Moviment Socialista de Catalunya.

El *Populaire*, òrgan de la S.F.I.O., dedicà

des del primer moment la més gran atenció a les detencions. Publicà les notícies d'agència esmentant les acusacions de reconstruir la U.G.T. i el M.S.C. de Catalunya, i els noms dels primers detinguts. Diversos articles després insistiren sobre el silenci de la premsa oficial del règim. «De què s'acusa els detinguts? On són els detinguts?» demanà el portaveu socialista francès. «Els intel·lectuals i universitaris socialistes paguen amb la detenció llur generosa voluntat de trencar les barreres de classe que ja no existeixen avui a Europa». Insistia també sobre una acusació possible de preparar moviments de protesta social i diu: «El record de les vagues de març preocupa enormement les autoritats espanyoles, i és per això que han intentat anorrear tota manifestació de descontent... Però fa pocs dies era el propi Padre Llanos que deia a *Arriba* les hores que ha de treballar un obrer per fer malviure la família: 12 o 14. I un dirigent de la C.N.S. reclamava l'augment dels salaris, el poder de compra dels quals ha baixat de més de 40% d'encà del darrer augment».

El President del Senat Belga i l'antic President del Senat, junt amb els Presidents dels Grups Parlamentaris Social-Catòlic, Liberal, Socialista s'adreçen, en manifestació unànime, a les autoritats reclamant la llibertat dels detinguts.

Brussel·les, 27 de novembre del 1958

Al President de les «Cortes»

Madrid

«Conyencuts que el respecte dels Drets de l'Home és una condició de tot acostament cultural fecund entre els pobles, els que sotassignem, President actual, ex-President del Senat Belga, i Presidents respectivament dels Grups Social-Catòlic, Liberal Socialista de Bèlgica, us estarien reconeguts de la vostra intervenció per obtenir la llibertat dels professors, dels estudiants i obrers detinguts per delictes d'opinió.

«President (actual) del Senat: Paul Struye; Ex-President del Senat: Robert Gillon; President del Grup Partit Social-Catòlic: Pierre

de Smet; President del Grup Liberal: R. A. P. Vreven; President del Grup Socialista: Henri Rolin.»

Telegrama adreçat per M. Botson, President de la Lliga dels Drets de l'Home:

«Lliga dels Drets de l'Home, emocionada per les notícies de les detencions a Espanya, conjura les autoritats responsables perquè respectin els Drets de la Defensa i de l'Home. Demana especialment que els inculpatos tinguin drets de defensa davant de les jurisdiccions ordinàries.»

A Mèxic, la premsa ha comentat escaientment les detencions, les quals han provocat la indignació dels sectors liberals del país.

Federació Europea

A Wiesbaden, els dies 9, 10 i 11 de gener s'ha celebrat el Congrés Internacionalista de Federalistes Europeus per a preparar la més ràpida unificació de l'Europa Lliure.

Sota la presidència de Robert Schuman es reuniren més de 300 delegats de diverses nacions d'Europa. Entre ells esmentarem Clement Aillee, el príncep Bernard des Països Baixos, Walter Hallstein, president de la Comissió del Mercat Comú i Jean Monet, president de la Comissió d'Acció pro Estats Units d'Europa.

Entre altres recomanacions de transcendència s'acordà propugnar la coordinació i possible formació d'un sol organisme del Mercat Comú vigent ja a sis països, l'Euratom i el Consorci de l'Acer i del Carbó.

Es redactà el projecte per a dos organismes parlamentaris, un d'ells d'elecció directa, un Govern per tota l'Europa lliure i un Tribunal Suprem, comprenent els tres poders: legislatiu, executiu i judicial de la Nova Europa.

El Mercat Comú està vigent des de primer d'enguany en sis països de l'Europa Occidental. França, Itàlia, Alemanya Occidental, Bèlgica, Països Baixos i Luxemburg. S'avança ja a passos fermes en l'estructuració de la Federació Europea. La utopia esdevé realitat a marxes dobles. Els catalans estiguérem representats al Congrés de Wiesbaden.

En el gran projecte Euratom treballen l'alemany Franz Etzel, el francès Louis Armand i l'italià Francesco Giordani per tal de resoldre el problema de l'energia, a l'Europa lliure, mitjançant la fisió nuclear.

MANUEL GALÉS

2. Una política internacional té per objectiu primer defensar uns interessos col·lectius. La política internacional catalana no podria influir i trobar eco en els altres pobles d'Ibèria si els interessos que defensés no fossin, al mateix temps, en allò fonamental, els interessos d'aquests altres pobles. No hi hauria cap motiu perquè aquests pobles acceptessin la nostra política internacional si no els hagués de ser favorable i seria injust (i impossible) imposar-los-la. En aquest sentit la política internacional catalana ha de ser un reflex de la política catalana dintre d'Ibèria, que (jo ho crec) ha de consistir a promoure la solució dels problemes bàsics del conjunt dels pobles ibèrics (problemes com els de la terra, del militarisme, de l'educació, de la industrialització).

3. Tota política internacional té una d'aquestes dues característiques: o intervé en el món o es gira d'esquena al món. La darrera posició sembla impossible, avui, i, a més, no correspon gens ni mica al tarannà dels catalans. Catalunya, doncs, ha de propugnar per una política intervencionista. Quan no es tenen les forces de pressió d'una gran potència, l'intervencionisme només és eficaç si es recolza en uns principis inqüestionables i, sobretot, defensats sense acceptar compromisos. (Mèxic és un exemple ben pròxim de la veritat d'aquesta afirmació).

Les condicions prèvies són, almenys, aquestes tres.

ELS PRINCIPIS

¿Quins poden ser, en la conjuntura actual, els principis que inspirin la política internacional catalana i en els quals coincideixin els altres pobles de la Península? La resposta a aquesta pregunta ha de ser, justament, l'objecte de l'estudi que reclamem i que fins ara ningú no sembla haver fet. Però potser tot català que no tingui esperit de colonitzat estaria d'acord en uns principis fonamentals que podrien ser aquests:

a) Oposició sistemàtica, per damunt dels interessos materials, a tota dictadura, a tot règim que, sota qualsevol disfressa, oprimeixi pobles o homes. Aquesta posició sembla especialment important respecte a la URSS, és clar i, per als catalans que han tastat l'exili, a alguns pobles d'Amèrica Llatina.

b) Oposició a tot repartiment d'influència, a tota mesura unilateral o bilateral. És a dir, tendència a la universalització dels problemes i de llurs solucions. Val a dir, oposició a tot nacionalisme que no sigui el d'un poble oprimint.

c) Tendència a integrar Europa i a eixamplar aquesta integració, amb la participació activa de tots els pobles d'Ibèria.

Fer aquest estudi, fixar uns principis, determinar unes modalitats no és cosa fàcil. La política internacional és sempre un reflex de la nacional i en el cas de Catalunya ho és encara molt més. Prescindir de faramalla de miting, encaran-se a realitat i interessos concrets, comprendre la inter-relació entre els interessos que s'han de servir i la necessitat que aquests interessos s'adaptin a certes exigències superiors, tot això, exigirà dels nostres polítics un esforç per sortir de les roderes i per escampar boires.

Però és una feina que cal fer. Potser que els que no som polítics, en el sentit immediat del mot, ens l'empreguèssim pel nostre compte. Almenys, per començar-la...

EDITORIAL FOURNIER S. A.

EDICIONS
TREBALLS COMERCIALS
REVISTES

Arquitectura, 29 - Telèfon 28-03-64
Copilco-Universidad, México, D. F.

UNB
Sindicato de Comunicación
i Hemeroteca General
CESOC

DOCTRINA I ACCIÓ

PATRIOTISME I NACIONALISME

EL PATRIOTISME és un sentiment filial, el puix que pàtria ve del grec passant pel llatí *pater*. Els grecs també deien pàtria a la raça i a la tribu. Amor que neix a l'escalf d'aquell foc sagrat de llar, a l'entorn del qual va formar-se la primera comunitat político-social. Sentiment pur i generós d'amor sense altra ambició que sentir-se part d'aquesta comunitat.

Hom sent i estima la pàtria, encara que hom no senti la nació. La nació és la comunitat dels que tenen consciència que formen un mateix poble amb voluntat d'autonomia política. La pàtria és la terra amb tot el que viu de la terra; és el paisatge — val a dir la fisonomia del país —, el cel, la naturalesa de les coses i dels éssers, la continuïtat biològica de l'espècie humana sobre un territori que ha esdevingut familiar. És un vincle de terra i de sang. Nació — de *natio*, *nasci*, néixer — és estat de consciència col·lectiva, a la qual hom es subordina en tant com es participa en la seva formació. La nació mor quan els seus integrants es desentenen d'aquesta participació, o de la subordinació, ambdós elements essencials. La pàtria és anterior a la nació, i resta, encara que la nació mori. Patriotisme és l'amor a la pàtria. Nacionalisme és l'ambició de poder polític per la comunitat dels que viuen en la mateixa pàtria.

El sentiment filial de pàtria és mediterrani, que la paraula no existeix més que en les llengües greco-romanes. Els anglesos en diuen *Native country* i els alemanys *Vaterland*, país de la naixença tot i que la pàtria és més que això: és el país on es forma l'home en cos i ànima. La naixença pot ésser circumstancial; la pàtria és allà on són els orígens i les arrels: és la paternitat.

En el patriotisme hi ha voluntat de sacrifici sense ambició; el nacionalisme té un esperit de militància, de combat; un deler de glòria. Hi ha nacionalismes inspirats pel sentiment d'amor exaltat a la pàtria, però també n'hi ha que es mouen per l'exaltació d'un ressentiment que neix d'un complex d'inferioritat. Hi ha nacionalismes

anti-patriòtics perquè sacrifiquen la pàtria a l'ambició del poder polític, el bé de la pàtria a la voluntat de posseir-la. Primer és la pàtria. Abans de prendre estat en la consciència col·lectiva dels pobles la idea de nació, els homes ja tenien i estimaven la pàtria.

En el nacionalisme sol haver ferments perillosos, que cal expurgar: el messianisme, l'atribució d'una superioritat innata, l'auto-qualificació de poble escollit, l'exaltació de la lleialtat política fins a esvair la personalitat de l'home en la subordinació a l'autoritat deshumanitzada, nacionalitzada. L'Estat totalitari és «La República» de Plató, i l'Esparta, superada per la concepció fraternal i universal d'Alexandre de Macedònia, que agermanà en les seves magnífiques conquestes, fins a la vora del riu Indus — a l'Indostan —, tots els pobles que volgué incorporar al primer gran Imperi d'Occident. Després, Roma i l'Europa de Carlemany han seguit les petjades d'aquesta concepció universal. Cap nacionalisme no ha pogut mai bastir un imperi semblant. Pel contrari, les nacions ensuperbides per la idea de llur superioritat han desvetllat el nacionalisme dels pobles sotmesos i ressentits. Aleshores el nacionalisme ha esdevingut una bandera de llibertat contra l'imperialisme, fins a arribar a la desintegració de les grans comunitats polítiques, a l'anarquia econòmica i, finalment, a l'autarquia nacional, que és la més estúpida de les misèries.

La tasca dels nacionalismes està a punt d'acabar. Resten encara pobles sotmesos que volen alliberar-se; i cada dia la cultura forma noves nacions que neixen petites i no podran pas viure aïllades. A l'ensems, un moviment de reintegració s'apressa a constituir grans unitats econòmico-culturals amb les velles nacions, que no podran subsistir sense vincles polítics supra-nacionals. Les condicions de la producció industrial i de les noves armes de guerra exigeixen cada dia més grans espais i promouen grans concentracions. La difusió dels elements culturals esborra diferències, que fa cent anys hom tenia per típiques i característiques de comunitats nacionals que avui són províncies d'un continent. I paradoxalment, aquesta intercomunicació posa en evidència desigualtats que revolten les masses, que les sofrien abans ajupides en la ignorància de tot el que les envoltava.

Cal revisar i limitar els objectius del nacionalisme; despullar-lo de tot el que és remembrança i retret, per a afirmar, en la realitat del que és matèria viva, tot allò que és indispensable per a sobreviure i procrear dintre dels corrents abassegadors del nostre temps.

Kant va remarcar que en cada individu coexisteixen dos sentiments contraris: l'un és de sociabilitat, tal i com Aristòtil el veié; l'altre és d'independència personalista o individualista. L'equilibri d'aquests dos sentiments és la base de la societat política. Igualment es manifesten aquests dos sentiments en les nacions i llur coordinació és la base de la societat universal.

L'ESPANYA ESQUIFIDA

La geografia i la història varen fer de la península ibèrica un gresol d'aliatge racial i un creuer de civilitzacions. Quan Carles I s'entronitzava rei amb les dues grans corones era el monarca més ben heretat de tot el món. Semblava voler esmenar els

errors de la seva àvia Isabel; suspenia les persecucions contra jueus i moriscos, moderava la Inquisició, obria les portes del nou continent als aragonesos, catalans, valencians i balears, i adhuca als súbdits dels Estats d'Itàlia i als estrangers, tot i que la Pragmàtica no fos complida; organitzava els Grans Consells per tal de posar fre a l'hegemonia del de Castella; rectificava la política hispano-lusitana. Era un home de Gant i no prenia partit en favor de la política castellano-lleonesa. L'heretatge de l'Imperi germànic posava a les seves mans el destí d'Europa, tot just descobert el nou món de l'Atlàntic.

Dissortadament era massa jove i estava envoltat de consellers ignorants, ambiciosos i superbs. Els greuges i les intrigues de flamencs i castellans l'enfrontaren amb les Comunitats de Castella. I el fanatisme, rescalfat amb l'esperit de croada, i esperonat per l'ambició dels prínceps alemanys, neuliren la seva voluntat d'entendre's amb Luter.

Malgrat tot, restava en el propòsit de respectar les Institucions dels seus Estats i en l'organització dels nous Consells i Virregnats, un esperit federador, que hauria pogut pre-formar la gran comunitat universal civilitzadora, lul·liana, amb la propeira integració de Portugal i les descobertes de Magallanes, d'Elcano i de Núñez de Balboa.

De l'ensorrament d'aquesta gran encauallada que fou l'Imperi de Carles I sorgeix un nacionalisme espanyol, inflat i ressentit, i una Espanya esquifida, que s'entossudí en la malvestat de voler ésser nació. Una nació es fa ella mateixa sense adornar-se'n, o no es fa, perquè altrament no es pot fer.

I vet aquí una Espanya que no és ni pàtria ni nació. Noble solar de pàtries, els asturians, gallecs, valencians, aragonesos, andalusos, bascos, i no cal dir els catalans, la senten o la consenten, sentint — a vegades inconscientment — les pàtries llurs, més o menys solidàries. Amb el deler de fer d'Espanya una nació, una aristocràcia de sang podrida en la Cort, i una burocràcia clerical, militar i cortesana, nodrida amb l'esperit universitari cerverí, fien encara que bastiran la nació amb la guàrdia civil i altres instruments més moderns per a reprimir de la «funesta mania de pensar» (la frase és d'un il·lustre català i cal reconèixer que ha fet fortuna).

¿Vol dir això que l'Espanya lliure, alliberats els pobles i recobrada la plenitud de llur ciutadania individual, es desintegraria? No ho creiem pas. Cinc segles de convivència, de progressiva unitat econòmica, d'intercanvi de cultura i de sang, han creat vincles massa forts perquè es trenquin amb el goig de la llibertat, que més aviat relliga perquè és generosa.

Són ells, amb el seu «caudillo» al capdavant, els que minimitzen tant l'Espanya, tot i parlant d'unitat, que no hi creuen gens ni mica. A hores d'ara potser ja no creuen ni en l'exèrcit d'ocupació. Però, ells no són Espanya, ni els pobles d'Espanya. Són la superestructura d'un Estat anti-nacional i anti-social; d'un Estat dissolvent, feral, que comença amb la Inquisició i acaba fent la Inquisició-Estat.

Hi ha un nacionalisme dels oprimits i un nacionalisme dels oprimits, com remarcava fa uns anys Michel Collinet. El nacionalisme espanyol és «voluntat d'imperi», enfront del nostre, que és un sentiment transitori per a enderrocar la superestructura de la burocràcia espanyola.

Cortesía del

RESTAURANT

LA CAVA

Av. Insurgentes 35, México, D. F.

(Cantonada Hamburgo)

glésia, un Exèrcit i una administració burocratitzades — i fer la comunitat amb els altres pobles d'Espanya per tal d'assolir el més alt ideal humà d'unitat.

Endebades els catalans serem nacionalistes si no ens sentim subordinats a una tasca d'unitat nacional, de la qual tots plegats hem d'ésser responsables. Aquesta és una qüestió prèvia. Altrament, el nacionalisme

de cadascú és cabòria, saltiri o flastornia, segons el temperament o l'humor del dia. A molts farà riure, a altres els farà plorar o els farà enfadar. I l'Espanya d'en Franco podrà sense perill continuar espaordint, amb la seva gran bubota del separatisme, amb la qual — aparellada amb el comunisme — va alçar la seva bastida.

ANTONI M. SBERT

ella una defensa del català com idioma. El buit entre la plenitud d'Auziàs March i Bernat Metge i la pre-Renaixença havia de ser omplert per la poesia del període barroc amb Vicenç Garcia, «el rector de Vallfogona», nascut a Tortosa el 1582, Francesc Fontanella i Josep Romaguera. Les lletres catalanes feren, però, un bot decisiu a començament de segle amb el modernisme, per a l'estudi del qual caldrà tenir present la influència que no deixaren de tenir les publicacions literàries com *L'Avenç*, *Juventut* i *Catalunya* que realitzen una tasca introductòria dels noms més prestigiosos en el «final del segle» europeu. Rubén Darío, amb la seva sensibilitat de poeta havia de remarcar el veritable significat que tenien aquests nous corrents literaris quan digué «... encara que s'acusí els promotors d'aquest moviment d'ésser industrialistes, catalanistes o egoistes, el cas és que ells, restant catalans, són universals». L'assaig dedicat al modernisme, titulat modestament *Notes sobre el modernisme a Catalunya*, és una part especialment amena d'aquest llibre, en la qual l'interès dels fets citats es combina feliçment amb l'interès dels comentaris, lúcids i aguts, sobre l'etapa modernista en la vida catalana. — R. F.

De llibres

*Maria-Aurèlia Capmany és una de les escriptores catalanes de la nova generació — va néixer a Barcelona el 3 d'agost del 1918 — que manté un ritme de producció literària dels més intensos. La seva sensibilitat femenina l'empeny a tractar els temes en què l'amor és un teló de fons on les figures es mouen amb una desimboltura i un relleu que retenen l'interès del lector per l'entreteixit de passions amb què es mouen. Com la majoria dels escriptors de la mateixa generació, Maria-Aurèlia Capmany no pot desprender-se del record que deu conservar de la lluita sense pietat entre els bàndols, però així com alguns dels escriptors, en català o en castellà, s'expressen en un estil tremeband, Maria-Aurèlia Capmany ha aconseguit vèncer aqueix estat d'angoixa i emprendre un camí més lluminós i més airejat. En la seva novel·leta *Ara* que acaba de publicar Nova Col·lecció Lletres, de Barcelona, tracta el tema del retorn al país de naixença després de la guerra. Ha estat una guerra llarga i cruenta i encara que la trama té per escenari un país del nord d'Europa, els personatges no ens són desconeguts i el país tampoc, perquè l'antora de *Ara* tindrà prou traça per situar el lector en llocs que li serà fàcil reconèixer. Eloi Fuster, en tornar a casa seva a l'acabament de la guerra, es troba amb els pares desapareguts i la casa enrunada pels bombardeigs de l'aviació. I *Lia*, la xicota amb qui pensava casar-se, s'ha fet fonèdissa. Aconsegueix, per fi, saber-ne notícies, per bé que *Lia* ara està compromesa amb Daniel Ferrer, el nou director de l'Institut, home excèntric i conspirador empedreït. La passió que s'havia encès entorn de *Lia* i Eloi no s'ha apagat del tot i es retroben en una nova fase de Fàid-ll que sols la guerra va interrompre. Daniel Ferrer en veurà les conseqüències. L'Eloi, però, no es troba a gust i veu nàixer en ell un desig d'evasió, a la recerca d'un altre amor perdut d'abans de la guerra. I abandona *Lia* i la ciutat on va néixer i la casa enrunada. Altres rostres de dones que havia estimat se li apareixen i el segueixen en la seva peregrinació: Mònica, Martina... Els desplaçaments i el retrobament ja no seran un consol per a l'ànima turmentada d'Eloi Fuster. Els dies serens d'abans de la guerra ja no tornaran.*

Les diverses monografies aplegades per Guillem Díaz Plaja — aquest manresà de pare mallorquí i mare empordanesa — en el volum de la Biblioteca Selecta *De Literatura Catalana*, formen un conjunt d'estudis sobre diversos aspectes de la literatura catalana des del teatre català medieval fins al modernisme en una síntesi que pot preparar el terreny per a estudis més profunds, suplint la manca de manuals que es nota en l'actual producció editorial en català. A part l'interès que desvetlla el capítol *Viatgers a casa nostra*, per les opinions que expressen dels catalans i de Catalunya, crida particularment l'atenció el dedicat a estudiar la pre-Renaixença, com antecedent més immediat a la data de publicació de l'*Oda a la Pàtria*. I cita la Gramàtica de Ballot i Torres (1814) a la qual serveix d'entrada un díptic que fa endevinar una consciència de catalanitat:

*Criat en la pàtria que's diu Catalana,
no vol aquest llibre mudar son llenguatge,*

Abans de Ballot es publicava, el 1754, una obra de Pere Salsas i Trilla, en cinc volums, *Promptuari moral, sagrat y cathecisme pastoral* en la qual, després de remarcar la importància de Catalunya al llarg de la seva història, expressava l'obligació d'usar la llengua catalana abans que cap altra. Una polèmica que es va encendre a les planes de *Diari de Barcelona* el 1796, ens recorda la picabaralla que encara no s'ha esvaït, entre el català (idioma i el català «dialecto»). Un dels contrincants cita una obra anterior a la de Pere Salsas, el *Promptuari oritológico-gráfico trilingüe*, publicat pel P. Anglès el 1742 i que si bé escrit en castellà, és tota

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, A MÈXIC

Després d'assistir als Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrats a Mendoza, República Argentina, el dia 8 de novembre de l'any passat, i de visitar molts diversos països de Centre i Sud-Amèrica, el president de la Generalitat de Catalunya, Josep Terradellas, arribà a Mèxic el dia 8 de desembre.

Durant la seva estada a la capital mexicana, Josep Terradellas parlà amb catalans, espanyols i bascs, visità l'Orfeó Català, el Centre Basc i l'Ateneo Espanyol, i el dia 27, a la nit, es reuní amb l'Esquerrià Republicana de Catalunya. També féu un viatge a Guadalajara, on saludà els socis del Centre Català de la capital de Jalisco.

El president de la Generalitat de Catalunya, Josep Terradellas, sortí de Mèxic, cap a França, el dia 28.

Amb la visita a Mèxic finí el seu viatge per Amèrica.

HOMENATGE AL MESTRE PAU CASALS

El 18 de desembre propassat, l'Orfeó Català de Mèxic fou escenari d'un esdeveniment únic en el seu gènere: la secció de la Massa Coral d'aqueixa entitat, en col·laboració amb el Centre d'Informació de les Nacions Unides — que dirigeix l'advocat Miquel A. Marin —, oferí una transmissió en disc estereofònic del memorable concert dedicat al XIII aniversari de l'ONU, que s'efectuà el 24 d'octubre a Nova York, París i Ginebra, i en el qual prengué part, en la primera de les ciutats esmentades, el Mestre Pau Casals. En el mateix acte es projectà un film en el qual apareix l'eximí violoncel·lista interpretant la *Sonata número 2 en re major per a violoncel i piano* de J. S. Bach, acompanyat pel famós pianista Mieczyslaw Horszowski.

La gran sala de l'Orfeó Català de Mèxic s'emplèn de gom a gom, fins a resultar insuficient per a donar cabuda al públic — catalans i mexicans — que assistí a l'acte. Aquest va constituir, en realitat, un fervorós homenatge al mestre Casals, el qual, en aparèixer en la pantalla i al final de la seva actuació, fou llargament aplaudit per la concurrència.

Tenim notícia que el Centre Català de Guadalajara, Mèxic, en col·laboració també amb el Centre d'Informació de les Nacions Unides, està preparant una repetició del mateix acte en aquella ciutat.

EDITORIAL XALOC

Acaba d'aparèixer el segon volum

QUARANTA ANYS D'ADVOCAT Història del meu temps

Per AMADEU HURTADO

Un volum de 310 pàgines, amb coberta il·lustrada i retrat d'època de l'autor, \$ 25.00.

A recordar, el primer volum de la mateixa obra, publicat el 1956.

• Tenim a la disposició dels qui vulguin completar la documentació d'aqueix període històric:

MACIÀ, LA SEVA ACTUACIÓ A L'ESTRANGER

Dos volums atapeïts de documents amb un total de 555 pàgines i 20 làmines fora de text. Preu dels dos volums en rústica, \$ 55.00.

RAMON FABREGAT 'Difusora del Llibre'
Ap. 101418, México 1, D. F.

Université de Paris-Sorbonne Paris IV
2, rue St-Gene de la Bastille
75004 PARIS
Bibliothèque

Centre d'Etudes Catalanes
PAPEL MEX
— S. A. —

Ayuntamiento, 112
MEXICO 1, D. F.

PAPERS I MAQUINARIA
PER A LES ARTS GRAFIQUES

Informació diversa GLOSSARI D'AFERS INTERNACIONALS

Per FAVENCIUS

* Mr. Charles O. Porter, que en 1956 fou elegit diputat per l'Estat d'Oregon amb una diferència de 4.000 vots sobre el candidat republicà, ha tornat a ser elegit amb una diferència de 10.000 vots sobre el contrincant. Aquesta victòria demostra el creixent prestigi de Mr. Porter, no solament pel significatiu augment de vots sinó també perquè, en canvi, el governador del mateix Estat, que també és demòcrata, ha estat derrotat per més de 30.000 vots. Per altra part, Trujillo havia pres partit pel contrincant republicà, que féu una intensa campanya per televisió; i es sap que el govern dominicà s'havia adreçat a la Cambra de Comerç d'Oregon advertint que la reelecció de Porter repercutiria desfavorablement en les exportacions d'aquell Estat a la República Dominicana. La representació del Govern d'Euzkadí als Estats Units ha tramès una carta de felicitació a Mr. Porter, ardent campió de la campanya que ve demanant l'esclarament total dels tenebrosos successos que han costat la vida, almenys, al professor Galíndez, delegat del Govern d'Euzkadí, i a l'aviador americà Gerald Murphy, d'Oregon.

* El violinista barceloní Joan Manen ha regalat a la ciutat l'edifici que està construint al carrer de Balmes. Continuarà una gran sala d'espectacles i un teatre més reduït que podrà ser destinat per l'Ajuntament a activitats artístiques i culturals.

* Segons el pintor català Rafael Duran-camps, «els pintors abstractes són uns gamberros de l'Art, i els seus seguidors, uns ignorants que no entenen un borrall de pintura».

* Davant la Universitat de Viena hi hagué una manifestació d'estudiants per a protestar que s'hagués rebut a don Javier Rubio, ministre espanyol d'Educació Nacional.

* Als 89 anys d'edat ha mort, a Madrid, Antonio Royo Villanova. Com els seus germans ja desapareguts, Ricardo, metge, i Luis, periodista, nasqué a Saragossa, però la seva residència a Valladolid, on a la Universitat obtingué, en 1894, la càtedra de Dret Polític i Administratiu, l'incorporà a les forces de Santiago Alba, qui, en ocasió del desastre colonial del 1898 començà a fer-se notar com secretari de la Unió Nacional que varen fundar Joaquín Costa i Basilio Paraiso. Aquesta és la raó per la qual Royo Villanova, que durant la monarquia fou diputat i senador del partit liberal al qual pertanyia Alba, arribés a ser ministre de Marina amb la República per haver seguit Alba quan aquest s'inscriví al partit radical de Lerroux. En les seves campanyes sobre els estatuts d'autonomia apareixia com argument de gran efecte a Madrid l'afirmació que «si se concede la autonomia a Catalunya y a Euzkadí, antes de mucho éreecería hierba en la Puerta del Sol».

* *Etudes*, revista editada pels jesuïtes de París, comenta en la seva revista de llibres l'obra de Merleau-Ponty sobre *Les philosophes célèbres* i adverteix que han estat omesos, entre altres filòsofs, Balmes i Unamuno.

* Entre els col·laboradors d'un dels darrers números d'*Indice* han coincidit Calvo Serrer, José de Benito, el jesuïta francès P. Daniélou, l'ex-ambaixador de la República que és Pérez de Ayala i l'ex-comunista Miguel

MÈXIC I GUATEMALA. Per la proximitat, ens interessa a l'exili l'incident que es produeixi davant de la porta. El que Guatemala ha provocat amb Mèxic per interessos pesquers ha confirmat l'actitud digna i mesurada, ajustada al Dret Internacional, que Mèxic sustenta com a característica pròpia en les seves relacions exteriors. És difícil qualificar l'atzaraiada del matamoros de més enllà del Suchiate. És enconratjadora la posició serena de Mèxic, sense prevaldre de la força superior i apel·lant a les organitzacions de convivència americana dintre del Dret, amb abstenció d'histerismes i patriotismes de faramalla.

VACANCES DE NADAL. Fins en l'activitat diplomàtica s'ha experimentat una mena de treva. Els més inquiets dels dirigents s'han dedicat a viatges de bona voluntat. Tal el de Tito per Egipte i Indonèsia. I el de Mikoian, braç dret de Khruixtxev, pels Estats Units.

El fet sobresortint ha estat la fugida de Batista, l'ex-president de Cuba. No és de sospesar que porti grans canvis en la situació internacional. És un afer intern dels cubans. Potser pot tenir ressò a la Dominicana i a la Nicaragua dels Somoza. Ben classificat o no, s'havia fet passar a Batista per dictador, com comentà Jiménez de Asúa. Però aquest il·lustre penalista també s'equivoca sovint. Com quan diu que la causa de Catalunya és un afer de Guàrdia Civil.

LA POMA ÉS BERLÍN. La de la discòrdia. Berlín és pedra de toc per valorar el mèrit respectiu d'una democràcia i una economia lliure en relació a un *ersatz* de democràcia, la dirigida, i a una economia estatal planificada.

La unificació d'Alemanya, centrada a Berlín, és quelcom més que un conflicte polític. Representa el triomf o l'ensorrament de la política d'entesa europea patrocinada per l'Alemanya i la França de post-guerra. Als russos els ha de doldre perdre les posicions comercials que els assegura el control de l'Alemanya Oriental. Si consenteixen que l'Alemanya unificada entri en el Mercat Comú Europeu s'esvaeixen llurs somnis de domini en l'Europa Occidental i Central. Per això cal esperar molta brega abans no es resignin a respectar les lleis geo-polítiques que exigeixen la unitat alemanya en una Europa lliure.

A Berlín es juga actualment la partida més dura per a l'economia i el prestigi soviètic. Renunciar al domini d'Alemanya és per a la URSS renunciar per molt temps a la invasió de tota Europa. Car una Europa Occidental unida és la tercera força que pot equilibrar la política internacional, assegurant la pau.

DE LA TERRA AL SOL. Indubtablement és un triomf científic, que es pot negociar en la pugna material, el llançament del *Lutnic* a l'espai estelar.

En certs temperaments, aquestes gestes els accentua el pessimisme. No oblidem que, tot parlant de pau, està ja construït un refugi a prova de bombes atòmiques, sota el Kremlin, a 400 metres de profunditat i amb una foradada de 11 quilòmetres.

És evident que els mamífers més tímids preferiríem que la ciència despengués els diners i els esforços a posar els bistecs a pesseta en lloc de tirar coets tan cars i perillosos. Els descobriments científics dels segles XVIII i XIX crearen el convenciment que mitjançant els coneixements científics l'home progressaria indefinidament i milloraria el nivell de vida dels pobles. Avui la ciència es torna una amenaça per la supervivència de l'espècie si al principi de la lluita per la vida la raó humana no sap oposar el principi de la col·laboració per la coexistència.

ELS FOCs. Continuen encesos a Formosa i a Algèria. En forma latent és explosiva la situació a l'Irak, on Kassem sembla no decidir-se entre una dictadura rival de la de Nasser, sota la protecció comunista, o un assaig de règim democràtic estintolat per Occident i els seus veïns més propers. Les noves són tan confuses com les referents a les intencions de la visita de Mikoian a la Casa Blanca.

Tagüeña. Aqueix universitari, que per la seva filiació comunista arribà a comanar durant la guerra civil un cos d'exèrcit, publica a l'esmentada revista l'article titulat *El patriotismo de Djalil* que la revista fa precedir d'unes notes sobre l'autor. «Un día de 1939 salí de España un jefe militar de las tropas rojas. Fué a Moscú. Estudió en la Academia del Ejército soviético. Luego estuvo con Tito como organizador de la Escuela de cuadros de Estado Mayor del Ejército yugoslavo. A la ruptura de Stalin con el "mariscal", marchó a Checoslovaquia incorporándose a la investigación científica en la Universidad de Brno.» Després segueixen unes dades autobiogràfiques de Tagüeña, que li sol·licità *Indice*. «Hubiera debido dedicarme sólo a la Física — diu Tagüeña — pero la vida me obligó a ser muchas otras cosas. Cuando en 1935, a los veinte años, terminé mi licenciatura de Ciencias, ya me había dejado ganar

por la pasión política. En aquellos momentos mi generación, que había sido un testigo entusiasta, o por lo menos esperanzado, del advenimiento de la República, buscaba, ya desilusionado, nuevos cauces para hacer que España saliera de su postración. Unos nos inclinamos a la izquierda y otros hacia la derecha, pero, en el fondo todos queríamos lo mismo. Me refiero, naturalmente, a los que luchábamos de manera honrada, idealista. Por mucho tiempo arrinconé mi Premio Extraordinario de la Licenciatura. Me sublevé en 1934, contra la República. En 1936 tomé las armas para defenderla. Fuí jefe de batallón, en Peguerinos; de brigada en Cuelgamuros, de división en Cherta y de cuerpo de ejército en el Ebro. Luego vino la emigración. Durante 17 años viví en Rusia o en países a ella sometidos. Fué una cruel desilusión. Mi fe, que creía firme, fué deshaciéndose ante la realidad de los hechos que desfilaban ante mis ojos. Me horrorizó la política soviética y sus secuelas. Ya sé que problemas hay muchos en el mundo, pero a mí me obsesionaba lo que de inhumano hay en el comunismo, y cuando veo los crímenes que sigue cometiendo, como el último ejecutando a Nagy y sus compañeros, quisiera limpiarme otra vez del lodo que me alcanzó en mis años de contacto con él. Mi vida ha de tener sentido sólo si consigo quitarme esa mancha.» Creiem que també hauria pogut treure's aquest llot mantenint-se en una actitud molt més digna que lliurar-se lligat de peus i mans, i de pensament, a un règim igual o pitjor que el que l'ha embrutat.

ANÍS

Montserrat

ALTA QUALITAT

DESTIL·LAT PER ASTURIANA, S. A.